

O'ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA DAVLAT  
SIYOSATI VA UNDA TRANSCHEGARAVIY TURIZMNING O'RNI

Abyamitov Sherzod Qurbon o'g'li

**Annotatsiya:** Turizm sohasidagi hozirgi tendensiyalar va o'zgarishlarni ham mamlakat darajasida, ham ma'lum bir mintaqa darajasida kuzatish mumkin. Turizm bugungi kunda xizmat ko'rsatish sohalari tarmog'idagi jadal sur'atlar bilan rivojlanib borayotgan soha hisoblanadi. Xususan, mamlakatimizda ham so'nggi yillarda turizmni rivojlantirishga juda katta e'tibor qaratilmoqda. Mamlakatimiz turizmining rivojlanishida mamlakatimiz siyosati, olib borilayotgan islohatlarning ro'li katta. O'zbekiston mustaqillikning dastlabki yillaridanoq turizmni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratdi va bu hozirgi kungacha uzluksiz davom etib kelmoqda. Turizmni rivojlantirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar, farmonlar yurtimizda olib borilayotgan islohatlarning yaqqol ifodasidir. Bugungi kunda turizm sohasini rivojlantirishga oid o'ndan ortiq qaror va farmonlar qabul qilingan

**Kalit so'zlar:** turizm, transchegaraviy turizm, turistik koridor, turistik infratuzilma, turistik faollik, migratsiya.

**Annotation:** Current trends and changes in the field of tourism can be observed both at the level of the country and at the level of a specific region. Today, tourism is a rapidly developing industry in the network of service industries. In particular, a lot of attention has been paid to the development of tourism in our country in recent years. The politics of our country and the ongoing reforms play a big role in the development of tourism in our country. Since the first years of independence, Uzbekistan has paid special attention to the development of tourism, and this continues to this day. The decisions and decrees adopted on the development of tourism are a clear expression of the reforms being carried out in our country. Today, more than ten decisions and decrees on the development of the tourism industry have been adopted

**Key words:** tourism, cross-border tourism, tourist corridor, tourist infrastructure, tourist activity, migration.

Mamlakatimiz zamonaviy turizm industriyasini rivojlantirish uchun barcha imkoniyatlarga ega hisoblanadi. Buyuk Ipak yo'li ustida joylashgan vatanimiz qulay tabiiy – iqlim sharoitlariga, boy tarixiy va madaniy merosga ega. O'zbekiston ayni paytda xalqaro turizmni ham ichki turizmni ham rivojlantirish uchun yuqori salohiyatga ega.

O'zbekistonda mustaqillikning dastlabki yillaridanoq xizmatlar ko'rsatish sohasidagi turizmga alohida e'tibor qaratilib, unga e'tibor davlat siyosati darajasiga ko'tarilgan. Turizm sohasining rivoji uchun bir qancha me'yoriy hujjatlar qabul qilindi.

Mamlakatimiz qonunchiligida ham turizm sohasiga oid bir qancha qonunlar ishlab chiqilgan. Jumladan, 2019-yilning 16-aprelida O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlis Qonunchilik palatasi tomonidan qabul qilingan (ushbu qaror 2019 – yil 21 – iyun kuni O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlis Senati tomonidan ma'qullangan) O'RBQ – 549 – sonli qarorining 2 – bobida turizm sohasini tartibga solish haqida keltirib o'tilgan.

Qaror bir qancha moddalardan tashkil topgan. Bu moddalar turizm sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari, Vazirlar Mahkamasining sohadagi vakolatlari, turizm

sohasidagi vakolatli davlat organi va ushbu vakolatli davlat organining hududiy bo'linmalari, mahalliy davlat hokimiyati organlarining ushbu sohadagi mavjud vakolatlari, sohani rivojlantirish bo'yicha muvofiqlashtiruvchi kengash, turizm sohasini qo'llab-quvvatlovchi byudjetdan tashqari jamg'armalar, nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolar o'zini o'zi boshqarish organlarining turizm sohasidagi ishtiroki kabi masalalarga bag'ishlangan.

Ushbu qarorga ko'ra turizm sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari sifatida quyidagilarni ko'rsatish mumkin:

- turizm sohasini mamlakat milliy iqtisodiyotining strategik tarmog'i sifatida rivojlantirish;
- turistik sayohatlarni amalga oshirish paytida turistlarning erkin va xavfsiz harakatlanishi, dam olishiga oid bo'lgan huquqlari va boshqa huquqlarini ta'minlash;
- normativ – huquqiy bazani yanada takomillashtirish;
- sohaga xorijiy va mahalliy investitsiyalarni jalb qilish va investitsiyalar kiritish uchun qulay imkoniyatlar yaratib berish;
- turizm sohasida davlat – xususiy sheriklikni yanada rivojlantirish;
- mazkur sohada faoliyat yurituvchi subyektlarga turli xil imtiyozlarni (masalan soliq va bojxona imtiyozlari) belgilash orqali ularni rag'batlantirish;
- sayyohlarning barcha haq – huquqlarini, xavfsizligini, barcha qonuniy manfaatlari hamda mol – mulkini himoya qilinishini ta'minlash;
- sohaga doir ilmiy tadqiqot ishlarini tashkil etish hamda rivojlantirish;
- sohaga zamonaviy, innovatsion hamda axborot – kommunikatsiya texnologiyalarining joriy etilishini rag'batlantirish;
- mavjud turistik zonalar va klasterlarning rivojlantirilishini rag'batlantirish va hokazolar.

Ya'niy bunda turizm sohasini mamlakat iqtisodiyotinig strategik tarmog' sifatida rivojlantirish, mamlakatimiz hududiga tashrif buyurgan xorijiy va mahalliy sayyohlarning barcha haq – huquqlarini, ularning xavfsizligi, qonuniy manfaatlari va mol – mulki himoya qilinishini ta'minlash, O'zbekiston Respublikasi hududidagi barcha turistik resurslardan oqilona foydalanish hamda ularni asrab – avaylash, soha doir bo'lgan normative – huquqiy bazani yanada takomillashtirish, ichki turizmni yanada rivojlantirish, bolalar, yoshlar, keksalar, nogironligi bo'lgan shaxslar va aholining kam ta'minlangan qatlamlari uchun ham turizm hamda ekskursiyalarni tashkil etish uchun barcha zaruriy shart- sharoitlarni yaratish, turizm sohasiga ko'proq investitsiyalarni jalb qilish, xorijiy va mahalliy investorlarga barcha qulay shart – sharoitlarni yaratish va ularni qo'lalb – quvvatlash, sohada xususiy mulkchilikni yanada rivojlantirish, sohadagi barcha tadbirkorlik subyektlari uchun turistik xizmatlar bozorida teng imkoniyatlar yaratish hamda ularga soliq va bojxona imtiyozlarini belgilash, sohaga doir ilmiy tadqiqotlarni tashkil etish va rivojlantirish, malakali kadrlarni tayyorlash, mavjudlarini esa malakalarini oshirish, xalqaro hamkorlikni kengaytirish, sohaga ilg'or innovatsion va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari joriy etilishini hamda turistik zonalar va turistik klasterlarning

rivojlantirilishini rag'batlantirish kabi masalalarga alohida e'tibor qaratilib, ushbu masalalar davlat siyosati darajasiga olib chiqilishini ko'zda tutadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati Kengashining 28.04.2021 – yildagi KQ-221-IV-sonli qarorida, transchegaraviy hududlarda ijtimoiy-madaniy sohalarda, shu jumladan, sport musobaqalarini tashkil etish, madaniy tadbirlar (ko'rgazma, yarmarka va festivallar)ni birga o'tkazish, turizmning turli yo'nalishlarini (madaniy turizm, ekoturizm) rivojlantirishga qaratilgan amaliy tadbirlar o'tkazish transchegaraviy hamkorlikning eng dolzarb masalalaridan biri ekanligi alohida ta'kidlab o'tilgan. Bundan tashqari qarorda transchegaraviy hududlarda aholining erkin harakatlanish uchun barcha shart-sharoitlarni yaratishga, chegara postlaridan o'tish qoidalarini soddalashtirishga, chegaradosh hududlarda mehnat bozorini shakllantirishga va inson kapitalini rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlarni ishlab chiqishni ta'minlash bo'yicha ham bandlar keltirib o'tilgan.

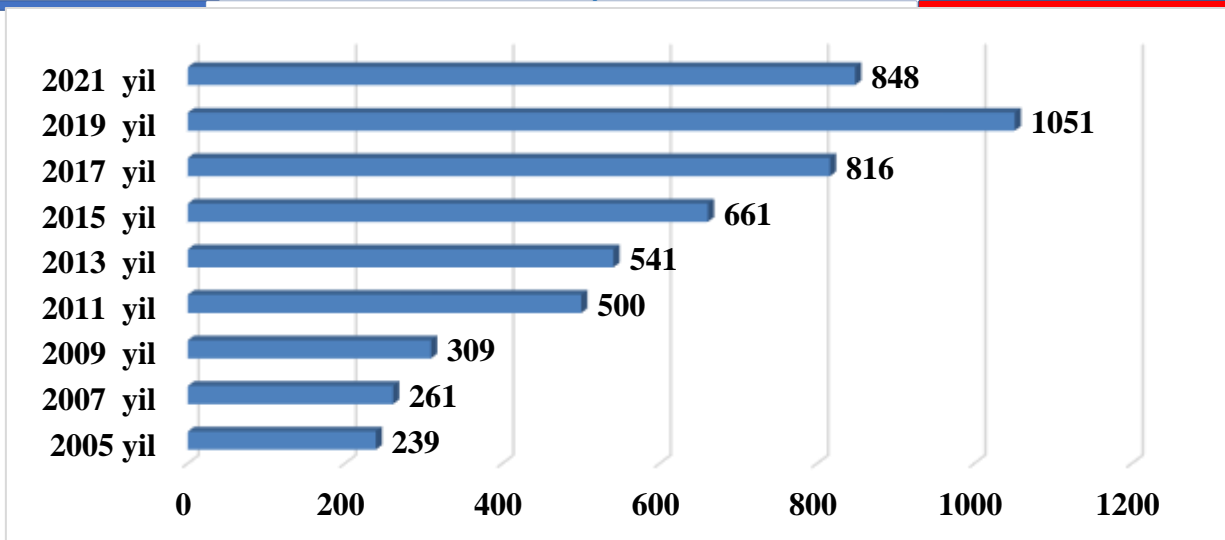
Mamlakatimiz rahbari raisligida 2018 – yil 22 – fevral kuni bo'lib o'tgan videoselektor yig'ilishida ham turizm sohasi bo'yicha so'z yuritilgan edi. Unda bir qancha juda ham dolzarb masalalar haqida so'z yuritilgan edi. Ya'niy, xorijiy turistlar oqimini oshirish va ichki turizmni yanada rivojlantirish, turistik xizmatlar sifatini oshirish hamda turlarini kengaytirish bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlar natijalari tahlil qilingan. Mazkur videoselektor yig'ilishi mamlakatimiz turizm sohasida tub burilish yasadi desak mubolag'a bo'lmaydi. Ushbu yig'ilishdan quyidagi asosiy xabarlarini keltirib o'tish mumkin:

2018 – yil fevral oyining o'zida Prezidentning turizm sohasiga doir 4 ta muhim hujjati qabul qilingani davlatimizning turizm rivojiga yuksak e'tiboridan dalolat bo'ldi. Ushbu hujjatlar bilan sohada yig'ilib qolgan muammolarni hal etish, turizm salohiyatini oshirish bo'yicha ustuvor vazifalar belgilandi, ichki turizmni yanada rivojlantirishga ko'plab imtiyozlar, yengilliklar berildi.

Mamlakatimiz rahbari tomonidan elektron viza tizimini belgilangan muddatda to'liq ishga tushirish, jahon tajribasini o'rgangan holda bu tizimni yanada soddalashtirish va xorijiy turistlar kelishi tartibini muntazam yengillashtirib borish bo'yicha qator topshiriqlar berildi.

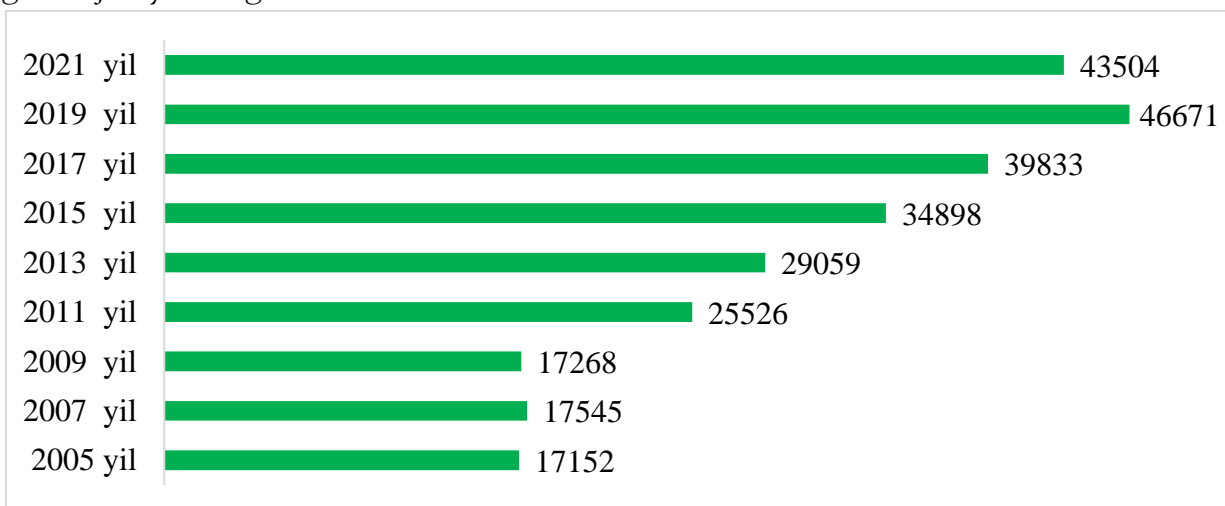
2018 – yilning 10 – fevralidan boshlab bir qator rivojlangan mamlakatlar (jumladan, Singapur, Janubiy Koreya, Yaponiya, Malayziya, Indoneziya, Isroil hamda Turkiya)dan kelayotgan sayyohlarga mamlakatimizda 30 kungacha vizasiz bo'lishga ruxsat berildi. Yana 39 ta mamlakat fuqarolari uchun viza berish tartibi osonlashtirildi.

Turizmda mavsumiy davrni yanada uzaytirish, turistik xizmat turlarini diversifikatsiyalash hamda turistik infratuzilmalarni yaxshilash masalalariga ham alohida to'xtalib o'tildi. Bunda mavjud mehmonxonalarining asosiy qismi Toshkent, Samarqand hamda Buxoro shaharlarida ekanligi, turistlar tashrifining oshgan davrida mazkur shaharlardagi mehmonxonalarda ham joy yetishmasligi qayd etildi. Mehmonxonalar va shunga o'xshash joylashtirish vositalari (obyektlari)ning sonini keskin ko'paytirish, shuningdek, ushbu yo'nalishda xususiy joylashtirish obyektlari va mehmon uylarini tashkil etish, turistik faoliyat bilan shug'illanuvchi tadbirkorlarga maqsadli foydalanish uchun yer ajratish bo'yicha ham ko'rsatmalar berib o'tildi. Shu orqali yuqorida ta'kidlab o'tilgan muammoni qisman bartaraf etish mumkin.



1-rasm. Mehmonxona va shunga o'xshash joylashtirish vositalari (obyektlar)ning 2005 – 2021 – yillar oralig'idagi soni.

Ma'lumki turizm sohasida mehmonxona va shunga o'xshash joylashtirish vositalari (obyektlar)ning soni, ushbu obyektlardagi infratuzilma holati, ularda xizmat ko'rsatish sifati kabi masalalar alohida ahamiyatga egadir. Ushbu diagrammada mamlakatimizda 2005 – yildan 2021 – yilgacha bo'lgan davrda mehmonxona va shunga o'xshash joylashtirish vositalarining soni keltirilgan. Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, bu ko'rsatkich yillar davomida faqat o'sib kelgan. Lekin 2020 – yilda butun dunyoda kuzatilgan pandemiya jarayoni, dunyo mamlakatlarida kuzatilgani kabi O'zbekiston iqtisodiytiga ham jiddiy zarar keltirdi. Xususan, turizm sohasi bunda jiddiy zarar ko'rdi. Aynan shu yillari turizm sohasiga aloqador bo'lgan ko'plab tadbirkorlik subyektlari o'z ish faoliyatini tugatishdi. Bugungi kunga kelib karantin cheklovlarining bekor bo'lishi natijasida bu ko'rsatkichlarni yana avvalgidek ijobiy holatga olib kelish mumkin.



2-rasm. Mehmonxona va shunga o'xshash joylashtirish vositalarida 2005 – 2021 – yillar oralig'idagi joylar soni.

Ushbu diagrammada esa mehmonxona va shunga o'xshash joylashtirish vositalaridagi joylar soni keltirilgan. Mamlakatga turistlar tashrifi oshgan sari albatta joylar soniga bo'lgan talab ham oshib boraveradi. Shu sababli ham bu ko'rsatkichni oshirish juda ham muhim masala hisoblanadi. Masalan, 2021 – yil holatini tahlil qiladigan bo'lsak, shu yili

mamlakatimizga xorijdan jami 1881,4 ming kishi tashrif buyurgan, mehmonxona va shunga o'xshash joylashtirish vositalaridagi joylar soni esa 43504 ta bo'lgan. Bunda o'rtacha 43 ta sayyoh uchun bitta joy to'g'ri kelmoqda. Bu juda ham yomon ko'rsatkichdir. Shu sababli ham mehmonxona va shunga o'xshash joylashtirish vositalari sonini va ulardagi joylar sonini keskin oshirish talab etiladi. Bular ayniqsa, mahalliy va xorijiy turistlar eng ko'p tashrif buyiradigan Samarqand, Buxoro, Xorazm viloyatlari, Toshkent shahrida juda ham muhim hisoblanadi. Aynan joylarning keskin yetishmovligi ham mehmonxona va yotoqxonalaridagi narxning oshishiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Bu esa o'z navbatida har qanday sayyohda salbiy taassurot qoldirishi aniq.

Ziyorat turizmi bo'yicha O'zbekistonning imkoniyatlari juda ham yuqori ekanligi ta'kidlab o'tildi va bu yo'nalishda qulayliklar yaratish maqsadida Din ishlari bo'yicha qo'mita tarkibida Ziyorat turizmini qo'llab – quvvatlash bo'limi o'z faoliyatini boshladi va Turkiya, Malayziya, Indoneziya davlatlarining fuqarolari uchun vizasiz rejim joriy qilindi.

Yurtimizda islom olamida yuqori e'tirof etiladigan allomalarning maqbaralari, tabarruk maskanlarning ko'p ekanligi ham davlatimiz rahbari tomonidan alohida ta'kidlab o'tildi. Masalan, mamlakatimizning turli viloyatlarida Naqshbandiya tariqatini targ'ib qilgan 12 ulamoning qabri bor. Lekin ushbu maskanlarning hammasida ham infratuzilma havas qiladigan darajada emas. Ularning ayrimlari, xususan Surxondaryo viloyatidagi Muhammad Zohid Buxoriy, Alovuddin Attor ziyoratgohlari, Qashqadaryo viloyatidagi Muhammad Darvesh, Muhammad Imganakiy maqbaralari ta'mirtalab holatga kelib qolgan. Bu joylarda rekonstruksiya ishlarini olib borish, infratuzilma holatini yaxshilash orqali ziyorat turizmida yanada samarali natijalarga erishish, yangi turistik koridorlarni tashkil etish, sayyohlar oqimini oshirish mumkin bo'ladi.

2018 – yil 22 – fevral kuni Prezident raisligida bo'lib o'tgan ushbu yig'ilish mamlakatimiz turizm sohasidagi keskin burilish bo'ldi deb bema'lol aytishimiz mumkin. Aynan manashu bo'lib o'tgan yig'ilishdan keyin turizm sohasida keng burilishlar, tub islohotlar bo'ldi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 – yil 5 – yanvar kuni qabul qilingan PF-5611-sonli farmonida iqtisodiy sharoitlar hamda iqtisodiy omillarni yaratishga qaratilgan olib borilayotgan chora – tadbirlarni samaradorligini yanada oshirish, turizm sohasini yanada rivojlantirish bo'yicha maqsad va vazifalarni belgilash, turizm sohasining milliy iqtisodiyotimizdagi tutgan o'rnini va yalpi ichki mahsulot hajmidagi ulushini oshirish, sohaga doir xizmatlar sifatini oshirish va turizm infratuzilmasini takomillashtirishga qaratilgan Konsepsiyasi qabul qilingan. Ushbu konsepsiya 2019 – 2025 – yillarda mamlakatimizda turizmni rivojlantirishga bag'ishlangan.

2019 – 2025 – yillar oralig'ida mamlakatimizda turizm sohasini rivojlantirish uchun turizmni mamlakatimiz milliy iqtisodiyotining eng muhim sohalaridan biriga aylantirish, turistik xizmatlarni diversifikatsiyalash, turizm infratuzilmasi va yondosh infratuzilmalarni yanada yaxshilash, mazkur sohaga xorijiy va mahalliy investorlarni jalb qilish, sifatli reklama va targ'ibot ishlarini olib borish kabi masalalarga katta e'tibor qaratish, ularni to'g'ri tashkil etish, belgilangan rejalar asosida tizimli ishlar olib borish orqali ko'zlangan maqsadlarga erishish mumkin bo'ladi.

Shuningdek konspeziyada turizm sohasini rivojlantirishning ikkita asosiy bosqichlari keltirib o'tilgan. Bular quyidagicha :

1-bosqich 2019 – 2020 – yillarni o'z ichiga qamrab oladi. Bunda mamlakatimizda turizm sohasinini rivojlantirish uchun mustahkam qonunchilik bazani yaratishga qaratilgan islohotlar, infratuzilmani modernizatsiyalash va mamlakat brendini targ'ib qilish kabi masalalarga e'tibor qaratiladi.

2-bosqich esa 2021 – 2025 – yillarda mamlakatimiz milliy iqtisodiyotida turizm industriyasi ulushini ko'paytirishga qaratilgan chora – tadbirlarni o'z ichiga oladi. Ya'niy, kerakli infratuzilmani rivojlantirish va xalqaro maydonda respublikamizning turizm salohiyatini keng ko'lamda reklama qilish va bu orqali mamlakatning yalpi ichki mahsulotida turizm ulushini 5 foizgacha (2017-yil 31-dekabr holatiga ko'ra bu ko'rsatkich – 2,3% ga teng bo'lgan) yetkazish, shuningdek, 2025 – yilning oxiriga qadar mamlakatimizga 9 milliondan ortiq turistlarni, shu jumladan uzoq xorijdan – 2 million turistni jalb qilish kerakligi belgilanib qo'yilgan.

Agar ushbu ikki bosqichga e'tibor qaratadigan bo'lsak, birinchi bosqich qisqa muddatli bo'lib, bu davrda asosiy e'tibor nazariy masalalarga qaratilgan. Bunda mamlakatimizda turizm sohasini rivojlantirish uchun mustahkam qonunchilik bazasini yaratishga qaratilgan islohatlarni ishlab chiqish, turizm infratuzilmasini modernizatsiyalash bo'yicha chora – tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish kabi ishlarni amalga oshirishni ko'zda tutadi. Ikkinchi bosqichda esa asosiy e'tibor amaliy chora – tadbirlarni olib borishga qaratilgan. Ya'niy, mamlakat iqtisodiyotida turizm industriyasining o'rnini mustahkamlash, yalpi ichki mahsulot tarkibida turizm sohasini ulushini yanada oshirish va eng muhimi chetdan tashrif buyiruvchi turistlar sonini oshirish. Agar chetdan kirib keluvchi turistlar soni oshmas ekan, yuqorida amalga oshirilishi kutilayotgan chora – tadbirlarning hech biri amalga oshmaydi. Sababi, sohaning qay darajada rivojlanishi, sohada keladigan daromadlarni o'sishi, turistik xizmatlar eksportining oshishi bevosita xorijdan keluvchi turistlarning soniga bo'g'liq. Xorijdan qancha ko'p turistlar jalb qilinsa, bu ko'rsatkichlar ham o'z – o'zidan ortib boraveradi.

Ushbu konspeziyada 2019 – 2025 – yillarda mamlakatimizda turizm sohasidagi ayrim ko'rsatkichlarning holati va kelajakdagi prognozi haqida statistik ma'lumotlar ham keltirib o'tilgan.

2019 – 2025 – yillarda O'zbekiston Respublikasida turizm sohasini rivojlantirish Konsepsiyasini amalga oshirishning maqsadli ko'rsatkichlari.

I-jadval<sup>23</sup>

T/r	Ko'rsatkichlar nomi	2018-y.	2019-y.	2020-y.	2021-y.	2022-y.	2023-y.	2024-y.	2025-y.
1.	O'zbekistonga tashrif buyuradigan turistlar soni (ming kishi)	5 346	6 041	7 010	8 410	10 010	10 600	11 250	11 810
2.	Turizm xizmatlari eksporti (mln dollari)	1 041	1 180	1 360	1 620	1 900	2 000	2 080	2 170
3.	Ichki turistlar soni (mingta)	15493	16 100	17 230	18 806	20 317	21 867	23 404	25 010

<sup>23</sup> O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari

4.	Mehmonxonalar va shu kabi joylashtirish vositalari soni (dona)	914	1 100	1 620	2 200	2 600	2 800	2 900	3 050
5.	Joylashtirish vositalaridagi xonalarning soni	20,2	24	35	47	55	59	62	64
6.	Joylashtirish vositalaridagi o'rinlarning soni	41	49	72	95	110	122	124	128
7.	Turoperatorlar soni (nafar)	983	1 100	1 190	1 250	1 320	1 390	1 420	1 450

Ushbu jadval 2019 – yil yanvar oyida ishlab chiqilgan bo'lib, unda mamlakatimizga tashrif buyuradigan xorijiy turistlarning umumiy soni, turistik xizmatlar eksport miqdori, ichki turistlarning soni, mehmonxonalar va shu kabi joylashtirish vositalarining umumiy soni, joylashtirish vositalaridagi xonalarning umumiy soni, joylashtirish vositalaridagi o'rinlarning umumiy soni, turoperatorlar soni kabi ko'rsatkichlarning 2018 – 2025 – yillar kesimidagi holati va prognozi berilgan. Jadvaldan ko'rish mumkinki mamlakatimizga tashrif buyuruvchi xorijiy turistlar soni yildan – yilda oshib bormoqda. 2018 – yil holatiga ko'ra mamlakatimizga 5 346 ming xorijiy turist tashrif buyurgan bo'lsa, 2020 – yilda bu ko'rsatkich 1 501,4 ming kishiga teng bo'lgan. Lekin prognoz bo'yicha 7 010 ming turist tashrif buyurishi kutilgan. 2021 – yilda ham xuddi shunday holat kuzatilgan. Ya'ni prognoz bo'yicha 2021 – yilda mamlakatimizga 8 410 ming xorijiy turistlarning tashrif buyurishi kutilgan bo'lsa, amalda esa 1 881 ming kishidan ziyodroq xorijiy turistlar tashrif buyurgan. Yuqoridagi raqamlardan ko'rish mumkinki prognoz bo'yicha kutilgan natijaga erishilmagan. Bunga sabab qilib butun dunyoda kuzatilgan pandemiya sharoitini ko'rsatish mumkin.

Prognoz bo'yicha 2025 – yilda mamlakatimizga 11 810 ming kishining tashrif buyurishi kutilmoqda. Buning uchun xorijiy turistlar uchun barcha zaruriy shart – sharoitlarni yaratib berish, infratuzilmani yanada yaxshilash, mavjud imkoniyatlardan yanada samarali foydalanish, sayyohlarga sifatli xizmat ko'rsatish orqali ularda ijobiy taassurot qoldirish, xorijiy va mahalliy investitsiyalarni keng ko'lamda jalb qilish, yangi turistik koridorlarni ishlab chiqish kabi masalalarga alohida e'tibor qaratish lozim bo'ladi.

Yildan – yilga xorijiy va mahalliy turistlar tashrifining oshib borishi o'z navbatida mehmonxonalar va shu kabi joylashtirish vositalarining soni ham ko'payishiga olib keladi. Bu esa o'z navbatida yangi ish o'rinlarining yaratilishiga ham sabab bo'lmoqda.

So'ngi yillarda mamlakatimizda turizmning yuqori sur'atlar bilan rivojlanib borishida mamlakatimizda olib borilayotgan davlat siyosatining o'rni juda kattadir.

#### FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Pardayev A, Norchayev A. Xalqaro turizm. Darslik. - T.: TDIU, 2010, - 320 b.
2. Mirzayev M.A, Alieva M.T. Turizm asoslari. O'quv qo'llanma. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi – T.: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2011, - 288 b.

Internet saytlari:



1. [www.stat.uz](http://www.stat.uz)
2. [www.lex.uz](http://www.lex.uz)
3. [www.kun.uz](http://www.kun.uz)